

*Deze preek hoort bij een serie van zes preken die gebaseerd zijn op het boek:
Genade ervaren. Het verlossende werk van Jezus in je leven.*

Zie voor meer informatie: www.josdouma.nl/genadeervaren (waar je ook een handreiking voor de liturgie vindt als je deze preek wilt lezen in een kerkdienst).

DE GENEZENDE KRACHT VAN GENADE ERVAREN

Over genezing voor gewonde mensen

*Hij geneest wie gebroken zijn
en verzorgt hun diepe wonden.*
Psalm 147:3

Een tijd geleden had ik een reünie van mijn oude examenklas. Twintig jaar geleden had ik de meesten voor het laatst gezien. We troffen elkaar in Rouveen, dichtbij Zwolle waar ik naar de middelbare school ging (de Greijdanuscholengemeenschap). Uiteraard haalden we herinneringen op: de dingen waar we om gelachen hadden, de vreemde eigenschappen van sommige leraren, de tussenuren en wat we dan deden. Je kent dat wel. Soms ontmoet je ook zomaar ergens iemand uit je jonge jeugd, uit je lagere school periode, en ook dan haal je herinneringen op: ‘Weet je nog dat we toen samen een vuurtje gefikt hebben maar dat het een beetje uit de hand liep en dat we toen hard zijn weggerend en dat we even later de loeiende sirene van een brandweerauto hoorden?’

Zo zijn er veel meer momenten dat we herinneringen ophalen. Mooie herinneringen aan een tijd die voorbij is. Maar er zijn ook herinneringen die we niet ophalen. Pijnlijke gebeurtenissen, dingen die tegen ons gezegd zijn, iets wat we hebben gedaan en waar we anderen vreselijk mee beschadigd hebben, iets wat ons is aangedaan. Dat zijn de herinneringen die we wel met ons meedragen, maar die we liever niet ophalen. We stoppen ze weg. En als ze wel naar boven komen drukken we ze snel weer naar beneden of overschreeuwen we ze.

Over deze weggestopte herinneringen gaat het in deze preek. Het zijn de wonden in onze zielen. En wat er misschien gebeurt tijdens het luisteren naar deze preek is dat er pijnlijke herinneringen bovenkomen, dat je weer ergens aan moet denken, en dat je dat haast automatisch meteen weer wegstopt. Dat lijkt wel op een wond op bijvoorbeeld je hand, waar je een pleister overheen hebt geplakt. En als die er af dreigt te gaan, of iemand anders probeert die pleister eraf te halen, druk je de pleister weer snel goed vast of plak je er een nieuwe pleister op. Terwijl je weet dat die wond beter geneest als de lucht erbij kan en als het licht erbij kan.

Ik hoop dat je door het horen van deze preek een kleine stap mag zetten in een leerproces waarin je ontdekt dat de genade van God niet alleen gaat over onze zonden, maar ook over onze wonden. Over de pijnlijke plekken in ons leven waarvan de symptomen soms zichtbaar zijn in onze gevoelens en ons gedrag: in bijvoorbeeld bitterheid, een kritische geest, angst, ontoegankelijkheid of een laag zelfbeeld.

Het is daarbij belangrijk om te beseffen dat er verschil is tussen zonden en wonden. Ze hebben zeker ook met elkaar te maken, want wonden zijn vaak het gevolg van zonden. Een pijnlijke herinnering (een wond) is een gevolg van iets wat een ander je heeft aangedaan of wat je zelf hebt gedaan (een zonde). Maar zoals er bij zonden vergeving hoort, hoort er bij wonden genezing. Zonden en wonden vragen dus om een verschillende benadering. Stel je voor dat je naar de dokter gaat, en je laat een wond zien die maar niet dichtgaat, of je vertelt dat je in je zij heel erge pijn hebt, wat zou je er dan van vinden als de dokter tegen je zei: 'Ik vergeef je'? We voelen het direct aan: dat is niet adequaat, dat past niet bij het probleem wat er is. Zonden vragen om vergeving en wonden vragen om genezing. Het is dezelfde genade van het verlossende werk van Jezus in je leven, maar het zijn tegelijk twee verschillende dingen.

Wonden

Ik maak het nog even wat concreter die wonden. Wat moet je er nu eigenlijk concreet bij voorstellen? We komen onze wonden op het spoor als we naar binnen keren en dit er tegen komen:

- je voelt je buitengesloten;
- je voelt je niet gezien en niet begrepen;
- je denkt dat je het niet waard bent om er te zijn;
- je voelt je van binnen diepgekwetst door wat iemand eens tegen je gezegd heeft;
- je voelt je angstig (eigenlijk nog net zo angstig als toen je een kind was en je 's avonds met een grote boog in je bed sprong om niet gebeten te worden door de krokodil die onder je bed lag - dat deed ik in elk geval wel vaak);
- je voelt de pijn van de dingen waarin je in het verleden bent tekortgeschoten naar je kinderen;
- je moet, als het even stil wordt om je heen en in je, al vrij snel denken aan iets ergs wat er gebeurd is maar probeert het zo snel mogelijk weer weg te drukken;
- je denkt aan iets wat in de gemeente is gebeurd en wat je vreselijk heeft gekwetst (want we kunnen elkaar in de gemeente zó verwonden);
- je voelt een diep verdriet om iemand die je verloren hebt;
- je voelt blauwe plekken die er zijn vanwege verbroken relaties, omdat er iets van jou is afgescheurd toen een relatie verkeerd afliep;
- je voelt het onrecht dat jou lang geleden is aangedaan en meteen voel je ook de boosheid weer naar boven komen, en als iemand het onderwerp aanraakt, dan stromen de boze en teleurgestelde woorden weer uit je mond...

Dat zijn allemaal wonden. En ik vergis me denk ik niet als ik zeg dat jij een heel aantal van de hierboven genoemde wonden zult herkennen. Want we zijn allemaal gewond. Omdat we leven in een gebroken wereld zijn we allemaal gewonde mensen.

Maar wat is nu het evangelie, het goede nieuws? Het goede nieuws is niet dat we gewond zijn, maar dat er genezing is! Bij het verlossende werk van Jezus Christus hoort ook dat hij onze wonden geneest! Geloof je dat? Geloof je dat de wond, de pijnlijke herinnering, de boze bitterheid die in je is - geloof je dat God dat allemaal genezen kan? Ik geloof het. En ik denk dat Psalm 147 ons een stukje op weg zal helpen. En ik wil weer benadrukken hoe belangrijk het is om naar Gods eigen woorden te luisteren: ga om met zijn woord, concreet nu met Psalm 147, en laat de Psalm met jou mogen omgaan. Want alleen Gods eigen woorden zijn krachtig, niet onze ideeën en gedachtespinsels en zelfbedachte overtuigingen. Alleen Gods woord is levend en krachtig...

Psalm 147

Deze preek gaat speciaal over vers 3, maar ik wil je eerst ook iets laten proeven van Psalm 147 als geheel. De Psalm begint niet bij onze wonden en de gebrokenheid van ons leven. Het gevaar is namelijk groot dat als je daar begint, steeds weer, dat je niet verder komt. De Psalm begint bij de aanbedding van God:

*Hoe goed is het te zingen voor onze God,
hoe heerlijk hem onze lof te brengen.*
Psalm 147:1

Zomaar begint de Psalm daarmee. Zonder ook maar enige aandacht te besteden aan de situatie van degene die zingt. Het is namelijk altijd goed om God lof te brengen. De Psalm bekommert zich niet zo om de omstandigheden waarin hij gezongen wordt. De Psalm begint eigenlijk nog krachtiger, met dat woordje Halleluja. In de vorige preek noemde ik Psalm 32 een opwekkingslied omdat het begint met het geluk en eindigt met de lofzang. Ook Psalm 147 is een opwekkingslied, dat ons grondig afleert om zomaar bij voorbaat het Halleluja-roepen af te keuren als oppervlakkig. Dat heeft bijbels gezien met oppervlakkigheid helemaal niets te maken, maar juist met een diepgeworteld geloof in de goedheid van God! Ja, als we alleen maar rondraaien in ons eigen leven, onze eigen zorgen, onze eigen gekwetstheid, onze eigen frustraties en teleurstellingen, zal er nooit een Halleluja over onze lippen komen. Maar als we ons richten op God, ons concentreren op zijn genade, op zijn glorie en zijn goedheid, dan gaat het Halleluja stromen. Want God is het altijd waard om geprezen te worden!

Ik denk dat we dan al direct iets leren over genezing. Namelijk dit: aanbedding is genezend. Aanbedding is geloven dat Gods goedheid groter is dan onze moeite. Aanbedding is nog voordat er iets in onze moeilijke situatie veranderd is boven die situatie uitkijken en God zien in zijn liefdevolle genade, je door God laten aankijken, het gezicht van Christus zien en zo in aanraking komen met de peilloos diepe ontferming en mildheid die in hem zijn. Dat is de genezende kracht van aanbedding. Aanbedding is niet een liefhebberij voor enkelen, maar de kern van leven uit genade.

*Hoe goed is het te zingen voor onze God,
hoe heerlijk hem onze lof te brengen.*

De Psalm gaat verder:

*De bouwer van Jeruzalem, dat is de HEER,
hij brengt de ballingen van Israël bijeen.*
Psalm 147:2

Hier krijgen we een beeld van de Heer aangereikt: hij is de bouwer van een stad. Iets preciezer nog: hij is de bouwer van de stad van vrede, de stad van heelheid, de stad van sjaloorn, Jeruzalem. Zo is de stad door God bedoeld. Als we denken aan het huidige Jeruzalem en Israël dan denken we direct aan strijd en aan afwezigheid van vrede. En als we denken aan steden in onze 21^e-eeuwse cultuur, zien we steden vaak als de plekken waar het kwaad zich ophoopt, waar armoede en vervreemding heersen. Maar als we kijken naar Gods bedoeling met de stad, dan moeten we denken aan vrede en veiligheid en verbondenheid. En als we de lijn die door Gods geschiedenis heenloopt volgen, dan zien we dat we op weg zijn naar een nieuw Jeruzalem, naar een stad die neerdaalt uit de hemel:

*Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem,
uit de hemel neerdalen, bij God vandaan.*

Openbaring 21:2

En als we dan verder lezen in Openbaring 21 en 22 dan ontdekken we ook over genezing:

*In het midden van het plein van de stad en aan weerskanten van de rivier stond een
levensboom, die twaalf vruchten gaf, elke maand zijn eigen vrucht. De bladeren van de boom
brachten de volken genezing.*

Openbaring 22:2

En daar is God nu al mee bezig, met die genezing! Want hij kent de vervreemding van elkaar en ook van onszelf. Psalm 147 spreekt over ballingen, over mensen die vervreemd zijn van hun wortels. En wij, vreemdelingen die ver van huis zijn (1 Petrus 2:11), mogen nu al inwoners zijn van die nieuwe stad, die bezig is uit de hemel neer te dalen. En wat gebeurt er in die stad? Er vindt genezing plaats!

Als wij in onze levens geen genezing zoeken of ervaren, misschien wel omdat we liever gewond willen blijven omdat we dan kunnen klagen - klagen kan een levensstijl worden waarbij je je thuis voelt - als je liever gewond wilt blijven, dan ben je misschien wel lid van de kerk, maar geen inwoner van de stad. God verlangt ernaar dat we allemaal inwoners zijn van de stad, die nieuwe, nu al...

Zo komen we bij het volgende vers van de Psalm. Daar wordt beschreven wat er gebeurt in die stad:

*Hij geneest er wie gebroken zijn
en verzorgt er hun diepe wonden.*

Psalm 147:3

In de vertaling van 1951 staat het er zo:

*Hij geneest de verbrokenen van hart
en verbindt hun wonden.*

Nu zijn er duizenden manieren waarop onze hart gebroken kan zijn . Er zijn duizenden soorten van diepe wonden. In het eerste deel van deze preek heb ik er al iets over gezegd en dat ga ik nu niet nog een keer doen. Want nóg belangrijker dan het leren kennen van onze wonden, is het leren kennen van onze heemeester. Het is zó belangrijk om dit te leren geloven en om te zoeken naar de ervaring ervan: dat God geneest wat gebroken is, dat God heel maakt wat zeer doet.

Laatste hoorde ik voor de radio een flits van een gesprek over lichttherapie als manier om kanker te bestrijden. In de kerk, in de geloofsgemeenschap rondom onze Heer Jezus Christus, Zouden we het over genadetherapie moeten hebben! Het licht van Gods genade is genezend. Maar dan moeten we samen ook de moed hebben om onze wonden te laten zien, onze pijn erover open te leggen naar God toe. Als we dat niet doen, dan blijven we gewond en dan zullen ook de symptomen van ons verwond zijn niet voorbijgaan: we blijven bitter, we blijven kritisch, we blijven angstig, we blijven onzeker, we blijven krampachtig, we blijven gefrustreerd. En het is goed om elkaar daarin te leren begrijpen en er liefdevol op te reageren. Maar het is beter om Gods genade niet langer af te wijzen.

Want dat moeten we toch ook tegen elkaar zeggen in de gemeente van de Heer, en ik zeg het nu tegen jou en tegelijk ook weer tegen mezelf: als ik mijn wonden niet openleg om God zijn genezende werk te laten doen, wijs ik zijn genade af, wijs ik Jezus af en raak ik vervreemd van de goedheid van God. Is dat wat ik wil? Is dat wat jij wilt? ...

Gods grootheid en kracht

Nu zou ik wel heel Psalm 147 willen langslopen met je, maar dan wordt deze preek te lang. Met het oog op het thema van de genezing van wonden wil ik er nog twee dingen over zeggen. Ik hoop dat je zelf Psalm 147 ook nog een paar keer biddend wilt lezen. Twee dingen dus nog over Psalm 147 en daarna geef ik je nog twee handreikingen om de genezende kracht van Gods genade te leren ervaren.

Het eerste: in vers 4 wordt onze blik direct weer op God gericht in zijn grootheid. In vers 3 worden we in de stad om zo te zeggen even onze binnenkamer ingeleid om onze gebroken harten en onze diepe verwondingen te onderzoeken. Maar direct verschuift dan weer het perspectief.

*Hij bepaalt het getal van de sterren,
hij roept ze alle bij hun naam.
Groot is onze Heer en oppermachtig,
zijn inzicht is niet te meten.*
Psalm 147:4-5

Nergens kunnen we waarschijnlijk meer onder de indruk komen van de grootheid van God, dan wanneer we kijken naar de sterrenhemel. Opnieuw is hier dus de aanbidding. Opnieuw leert de Psalm ons om boven onze pijn en moeite uit te kijken en oog te krijgen voor Gods grootheid en goedheid en glorie. Het inzicht van hem die de sterren heeft gemaakt moet haast wel groter zijn dan ons eigen inzicht, ook dan ons eigen inzicht in onszelf en onze gedachten over hoe we met onze wonden zouden moeten omgaan!

Het tweede: mij vallen ook vers 10 en 11 op. Volgens mij leren we daar iets over een belangrijke blokkade waardoor we weerhouden worden om onze wonden open te leggen naar God toe. Want we willen van onszelf niet zwak zijn. En we leven ook in een samenleving waarin zwak zijn niet loont en niet gewaardeerd wordt. Constant is dit de boodschap: wees sterk, wees mooi, wees assertief, wees succesvol! Maar Psalm 147 zegt:

*Niet de kracht van paarden verheugt God,
niet de sterkte van soldaten geeft hem vreugde,
vreugde vindt de HEER in wie hem eren
en in wie hopen op zijn liefde en trouw.*

God vindt dus vreugde in je als je zwak bent, als je je gewond-zijn niet verdoezelt of overschreeuwt, maar als je naar hem toekomt, als zieke bij de heelmeester (zie ook Exodus 15:26). Zó eren we hem: door mens te zijn, een gewond mens, iemand die zegt: 'Heer, hier bevind ik mij, ik ben gewond, en ik kom tot u als mijn heelmeester. Genees mij, wees geduldig met mij, maar genéés mij en laat me uw vreugde ervaren.'

Onze herinneringen en onze heiland

Ik wil je tenslotte nog twee handreikingen geven. Handreikingen om de weg van de genezing te leren gaan. Het is zo nodig, omdat ik de indruk heb dat voor heel veel christenen de weg

van genezing nog zo onbekend is. Ik geef een handreiking over onze herinneringen en een over onze Heiland.

Onze herinneringen. We dragen allemaal pijnlijke herinneringen met ons mee. Want we leven in gebrokenheid. Het is belangrijk om die pijnlijke herinneringen niet altijd weg te duwen, want dan kunnen ze niet genezen en maken ze je van binnenuit ziek. Je zou nu bijvoorbeeld, om een stapje te zetten op de weg van genezing, een moment stilte kunnen nemen om je af te vragen: ‘Welke pijnlijke herinnering komt nu het eerst bij mij boven?’ Schrijf die herinnering op...

Maar laat een pijnlijke herinnering nooit alleen staan. Plaats naast de pijnlijke herinneringen goede herinneringen. En dan denk ik niet allereerst aan de goede herinneringen uit ons persoonlijke leven, want dan kom ik niet verder dan een psychologische handreiking (die overigens ook heel waardevol kan zijn). Maar het gaat me om een theologische handreiking. Als we het in het perspectief van de Bijbel hebben over herinneren, moeten we het woord ‘gedenken’ gebruiken. Naast onze pijnlijke herinneringen moeten we leren om de genezende herinneringen te plaatsen die God ons geeft in zijn woord. Bijvoorbeeld zoals het in deze Psalm wordt gezegd:

*Zie uit naar de HEER en zijn macht,
zoek voortdurend zijn nabijheid.
Gedenk de wonderen die hij heeft gedaan.*
Psalm 105:4-5

Zet dus naast je pijnlijke herinneringen de gedachtenis aan wat God gedaan heeft en aan wat God doet. Denk aan zijn machtige liefde, aan zijn goede trouw, aan de genezingswonderen die Jezus op aarde deed, aan het jawoord dat hij jou gaf in je doop.

Onze heiland. Temidden van alle goede herinneringen die naar ons toekomen in het woord van God staat de herinnering aan Jezus, de Zoon van God die mens is geworden. Herinneren betekent letterlijk: opnieuw te binnen brengen. Op de weg van de genezing mogen we leren om te ‘uiten’ (onze pijn) en om te ‘innen’ (genezende herinneringen). En als we dan onze heiland herinneren, als we ons Jezus te binnen brengen, als de Geest die de trooster is ons verbindt met Christus, dan zien we het kruis. En bij mij komen dan direct die tere woorden binnen uit Jesaja 53:

*Hij was het die onze ziekten droeg,
die ons lijdens op zich nam.
Wij echter zagen hem als een verstoteling,
door God geslagen en vernederd.
Om onze zonden werd hij doorboord,
om onze wandaden gebroken.
Voor ons welzijn werd hij getuchtigd,
zijn striemen brachten ons genezing.*
Jesaja 53:4-5

Breng je pijnlijke herinneringen in contact met de herinnering aan je heiland, je heilmeester, die zelf ook is verwond. Hij is een gewonde heilmeester! Jouw wonden mag je aan hem geven. Zijn wonden zijn jouw genezing. Hij kijkt je liefdevol aan. Hij raakt je aan met zijn genezende genade...

Gebed | Heer Jezus, in u leer ik God kennen, mijn hemelse Vader. Ik dank u God, dat u geneest. Dat u een stad aan het bouwen bent voor uw kinderen waar we thuis mogen zijn, waar we genezing mogen ontvangen voor onze wonden. Heer, u kent ze, die wonden, beter nog dan ik ze zelf ken, veel beter. U weet hoe mijn wonden mijn leven ziek maken. En ik ervaar het zelf ook. En daarom bid ik: genees mij door het kruis van uw Zoon. Leer mij aan de voet van dat kruis te gaan zitten en de zegen van dat kruis te ontvangen: vergeving van mijn zonden en genezing van mijn wonden. Herstel mijn pijnlijke herinneringen en zet er heilzame herinneringen voor in de plaats, herinneringen van mijn heiland, Jezus, die Heer is. Hij alleen. Amen.